

– Kedves Oxigén, megértem, és köszönöm az aggodalmát, de azt gondolom, felesleges a riadalom. Nem fogom lefújni az ünnepséget ön miatt – mondta mérgesen Szén-Dioxid úr. – A meghívókat már kiküldtük, és Lombikfalva népe izgatottan készülődik.

Szén-Dioxid úr igen nehéz természetű volt, és ragaszkodott az elképzeléseihez. A Periódusos Rendszer terén eközben elkezdődött a készülődés az ünnepségre. A közepén hatalmas máglyát raktak, amivel kivilágították a teret. Lassan mindenki megérkezett, kivéve a Nemesgáz családot, akik végül úgy döntöttek, hogy ők bizony nem keverednek a pórnéppel.

A falu tagjai jókat beszélgettek, ettek-ittak majd a tűz körül táncoltak.

– Dobjuk föl a bulit! – szólalt meg Magnézium Márton.

– Én benne vagyok! – válaszolt Vasreszelék Vilmos.

Ezzel az elhatározással belesimítottak a tűz lángnyelveibe, mire a falu népe tapsolásba és éljenzésbe kezdett. A tűz ugyanis néhol vakító fehérré változott, máshol pedig apró szikrák jelentek meg benne, mint a csillagszóróban. Ezen felbuzdulva jött Kalcium Károly, aki csatlakozott a tűzsimogatáshoz. Gyönyörű jelenséget láthattak az ujjongók: ő téglavörösre festette a lángokat.

Egyedül Oxigén úr aggódott a Kémcsőtoronyból kitekintve:

– Elkezdődött, hát nincs mit tenni! – sóhajtott.

Az ünnepségen egyre felszabadultabban táncoltak a lakók a tűz körül. A gyönyörű, szőke Hidrogén Helgát mindenki meg akarta táncoltatni, sorban kérték föl az ifjak. Az egyik pörgetés közben elvesztette egyensúlyát, és a tűzbe ért a lobogó haja.

Ebben a pillanatban hatalmas robbanás rázta meg Lombikfalvát, Helga haja pedig kékes lánggal égett. A falu lakói pánikban törtek ki, rohanni kezdtek, újabb baleseteket okozva, ami miatt Sósav Sándor teljesen kiborult, idegesen és sisteregve hömpölygött az utcán. A többiek menekültek maró természete elől. Magnézium Márton, Vasreszelék Vilmos és Kalcium Károly már nemcsak a robbanás miatt szaladtak, hanem Sósav Sándor elől is menekülniük kellett.

Szén-Dioxid úr szégyenében a háza menedékét választotta, és gyorsan magára zárta az ajtót.

Csak az öreg Oxigén varázsló tudta, mit kell tenni, ehhez azonban szüksége volt a polgármester segítségére. Így hát gyorsan felkerekedett, és dörömbölni kezdett ajtaján:

– Szén-Dioxid úr, nyissa ki az ajtót! – kiáltotta.

– Nem lehet, nagyon szégyellem magam, mindenben igaza volt – felelte kétségbeesve. – Katasztrófa történt! Hidrogén Helga haja még mindig ég, Alkohol András próbálta oltani, de csak jobban belobbantotta a partit. Sósav Sándor kiborult, mindenki menekül. A falunak vége! Ó, mit tettem, én meggondolatlan!

– Próbáljon megnyugodni! Az igazság az, hogy a katasztrófának csak Ön tud véget vetni. Legyen bátor, mentse meg a lakókat! Ha belesimít Helga hajába, és a tűzbe fúj, akkor az kialszik. Higgyen nekem! Ön lehet Lombikfalva megmentője!

– De akkor miért nem teszi ezt Ön? Megérdemelné, hiszen figyelmeztetett a veszélyre… – csuklott el Szén-Dioxid úr hangja.

– Azért, mert sajnos én csak jobban belobbantanám a tüzet. Erre csak Ön képes, én addig megyek, és próbálom Sósav Sándort megnyugtatni. Már kiskorában is ilyen ingerlékeny volt…

Azzal elindultak karöltve megmenteni a falut. Szén-Dioxid úr gyorsan eloltotta a tüzet, Oxigén varázsló pedig bemutatta Sósav Sándornak Nátrium-hidroxid Nórit. Nóri jó hatással volt Sándorra, semlegesítette maró természetét.

Lombikfalva végül megmenekült, és a polgármester úr belátta, hogy rossz ötlet volt az ünnepség. A varázslóval együtt meg tudták menteni a falut, és hősként tekintettek rájuk. Szén-dioxid úr pedig ezentúl csak Oxigén varázslóval együtt rendezett ünnepséget. Részletesen megtervezték az ülésrendet és a táncrendet is, hiszen nem minden vegyszer keveredhet egymással.

Ezután minden lombikfalvai fiatal megtanulta: A jó buli alapja az alapos tervezés és a kémiatudás!

KÖNYVISMERTETÉS

Fizikai kémia Pierre Bouguer-től Teller Edéig

(Inzelt György: A tudásvágy útjai, Typotex, 2026)

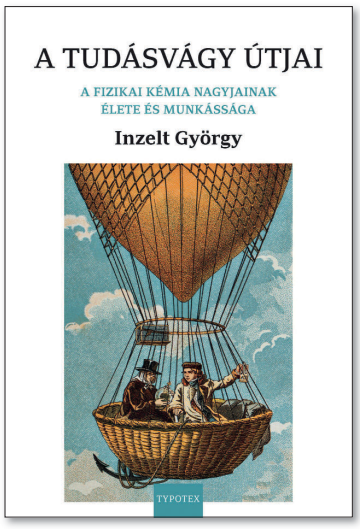

A tudománytörténeti könyvek eszményképe számomra Simonyi Károly *A fizika kultúrtörténete* című, több nyelven is kiadott, monumentális műve. Ebből igazából nem is fizikatörténetet lehet tanulni, hanem fizikát.

Valami hasonlót szoktam érezni akkor, amikor Inzelt György könyvei vagy folyóiratcikkei kerülnek a kezembe. Szerencsésen sok van belőlük, a moly.hu internetes adatbázisa szerint a *Kalandozások a kémia múltjában és jelenében* (2003), a *Vegykonyhájában szintén megteszi* (2006), a *Mély kútforrása a bölcsességnek* (2012) és a *Természettudomány háborúban és békeidőben* (2020) című kötetek mind-mind ebbe a gondolatkörbe tartoznak. A 2026-as évben ezekhez csatlakozott *A tudásvágy útjai* címmel egy 25 történeti írást egybegyűjtő, gazdag irodalomjegyzéket is tartalmazó könyv.

Ezek az írások a *Magyar Kémikusok Lapja* olvasói számára sem feltétlenül ismeretlenek, hiszen könyvbe szerkesztésük előtt kettő kivételével lapunk hasábjain jelentek meg 2021 és 2025 között a *Kiről nevezték el?* sorozat darabjaiként. Ezért a tartalmukról többet nem is szeretnék írni – a könyv mellett akár a saját archívumunkat is ajánlhatom azoknak, akik esetleg fel szeretnék eleveníteni őket.

Egy gondolatot azért még hozzáfűznék a kötethez. Inzelt György történeti írásaiból a tudósokról elnevezett törvények mellett még valami fontosat lehet tanulni, aminek a tudománytörténeten túlmutató jelentősége van: ez maga a tudományos módszer. Amedeo Avogadro történetét elolvasva például nagyon is logikussá válik, miért telt el fél évszázad, mire a ma róla elnevezett törvényt széles körben elfogadták.

Inzelt György 2026-ban is írt cikkeket a *Magyar Kémikusok Lapjá*ba. Nagyon remélem, hogy ez a könyvsorozat folytatásához is elvezet majd.

Lente Gábor